

Avrasya Doğalgaz Savaşları ve Türkiye (2)

İçeriği Yazan: [Bilgin TÜRK](#) [1] Zaman: Salı, 01/07/2008 - 06:00

Yazar: Bilgin Türk

Referans İçerik: [Avrasya Doğalgaz Savaşları ve Türkiye -1-](#) [2]

Not: Bu yazının ilk bölümü Politika Dergisi'nin 4. sayısında yayınlanmıştır.

Satranç Tahtasında Rusya'nın BTC'ye karşı hamlesi: Mavi Akım ve Burgaz-Dedeagaç

İngiltere ve AB destekli BTC'nin temeli atılınca Rusya ve çevre ülkelerden BTC boru hattına alternatif projeler üretildi. Rusya, Türkiye'nin kendi dışındaki bir ülkeyle doğalgaz alışverişi yapmasını istemediği için, AKP Hükümeti kendinden önceki hükümetlerin doğalgaz anlaşmalarının yanlış olduğunu söyledi. Rusya, en pahalı Rus gazını aldığımız Mavi Akımı; BTC boru hattını ve özellikle doğalgazda İstanbul ve Çanakkale Boğazlarını bypass etmek için Türkiye'nin doğalgaz yolladığı Mavi Akım boru hattından Bulgaristan'ın Burgaz Limanı'na bir hat çıkararak BTC boru hattına alternatif Burgaz-Dedeagaç hattını oluşturarak elini sağlamlaştırmış oldu.

Mavi Akım Projesi

Mavi Akım Rusya'dan Türkiye'ye doğalgaz nakletmek için yapılan Karadeniz geçişli büyük boru hattıdır. Boru hattı, merkezi Hollanda olan Rus Gazprom ve İtalyan ENI ortaklığıyla kurulan *Blue Stream Pipeline B.V.* tarafından inşa edilmiştir. Blue Stream Pipeline B.V, boru hattının deniz bölümünün ve Beregovaya kompresör istasyonunun sahibidir, Gazprom, boru hattının Rus topraklarında kalan bölümünün işletmesini üstlenmiş olup, Türk topraklarında bulunan bölümün işletmesi ise Türk enerji şirketi BOTAŞ tarafından gerçekleştirilmektedir. Gazprom'un boru hattını inşa etmesindeki amacı; Rus gaz iletim hatlarını arttırmak ve Türkiye'nin üçüncü ülkelerle enerji anlaşmaları yapmasına engel olmaktır.(1)

Türkiye, bu boru hattından 2002 yılı sonundan beri gaz alıyor. Mavi Akım üzerinden, 2005 yılının Haziran ayına kadar, toplam 5 buçuk milyar metre küpten fazla gaz Türkiye'ye ulaşmış durumda. Ancak fiyat ve pompalama hacmi konusundaki tartışmalar nedeniyle gaz nakline zaman zaman ara verilmiş, resmi açılış da gecikmişti. Mavi Akım projesi için 1997 yılında imzalanan anlaşma Türkiye'nin 25 yıl süreyle, Rusya'dan yılda 16 milyar metreküp doğalgaz satın almasını öngörüyor. Mavi Akım'ın tam kapasiteyle çalışmaya başlamasıyla birlikte, Türkiye, doğalgazının yüzde 60'tan fazlasını Rusya'dan alıyor olacak. Türkiye'nin petrolünün yüzde 20'sini de sağlayan Rusya ile enerji alanında bu yakın işbirliği bazı çevrelerde, 'bağımlılık' yaratabileceği gerekçesiyle eleştirilmişti. Washington yönetiminin de bu konuda rahatsız olduğu biliniyor.

Yaklaşık 3 milyar 300 milyon dolara mal olan, 1200 kilometrelik boru hattının 380 kilometresi Karadeniz'in altından geçiyor. Deniz altındaki boru hattı, 2 bin 140 metre derinlikle, yeryüzünün en derindeki boru hattı. Samsun'da, açılışın yapıldığı Durusu Ölçüm İstasyonu'ndan Türkiye'ye ulaşan doğalgaz, buradan bir uzatma hattıyla Ankara'ya naklediliyor. Hattın yapımını, İtalyan ENI şirketi üstlenmişti.(2)

Burgaz-Dedeagaç Boru Hattı

Burgaz-Dedeagaç boru hattı, Yunan tarafının yaklaşık 14 yıl önce ortaya koyduğu bir projeydi. Yunanlı armatörler ve Yunan hükümeti bu projeye çok sıcak bakıyor. Dünyanın en büyük deniz ticareti filosu Yunanlı armatörlere ait. İstanbul ve Çanakkale boğazlarından geçerek Rusya petrolünü

Batı'ya taşıyan armatörler, boğazlardan geçmek için bekleme süresinin 1 haftaya kadar ulaşması üzerine boğazları bypass geçecek olan bu petrol boru hattı projesine çok büyük destek verdi.

Projeye göre, Rusya'nın Karadeniz bölgesinde bulunan Novorosisk Limanı'ndan gemiler petrolü alacaklar ve buradan petrolü Bulgaristan'ın Burgaz limanına boşaltacaklar. Oradan boru hattı ile petrol, Dedeağaç Limanı'na ulaşacak ve oradan başka gemiler petrolü Batı pazarına ulaştıracak.

Burgaz-Dedeağaç boru hattının uzunluğu yaklaşık 253 kilometre olarak hesaplanıyor. Yapım süresinin en az 24 ay olması beklenmekte. Faaliyetinin en erken 2010 yılında başlaması planlanırken, projenin toplam maliyetinin 500 milyon Euro olduğu belirtildi. Boru hattının kapasitesi yılda 50 milyon ton. Yunanistan ton başına 1 Euro kazanç elde edecek; bu da yılda 50 milyon Euro anlamına geliyor.

Rusya'nın bu projeden faydaları oldukça önemli. En önemli fayda; ülkeye en çok gelir getiren petrol ihracatının, artık boğazlardan geçişten bağımsız olarak devam edilebilmesi. Elbette bu boru hattı tüm petrol ihracatının oradan yapılması için yeterli değil; ancak boğazlardan geçen petrol gemilerinde büyük bir azalma olması bekleniyor.

Bu olayın Türkiye'ye fayda getireceği de açıklanırken, stratejik açıdan bazı zararlar getirebileceği, ancak boğazlardan geçen büyük petrol gemilerinin azalması ile kaza olma ihtimali azalacağı ve boğazlardan geçiş süresinin diğer gemiler için kısılacağı kaydedildi.

Yeni AB üyesi Bulgaristan için de bu petrol boru hattının varlığı oldukça değerli. Hem stratejik açıdan Rusya ve Yunanistan ile yakınlaşma, hem de AB'nin Asya'daki petrol kapısı konumuna gelmesi bakımından Bulgaristan'ın projede yer almasının etkileri:

Bu boru hattının yapımı için Bulgaristan, Yunanistan ve Rusya arasında yıllardan beri pazarlık masasına oturuyor. Anlaşmazlıklar oldukça büyüktü. Özellikle bu boru hattının ait olacağı şirketin hisse paylaşımı oldukça zordu. Son 1 yıl içerisinde Rusya'nın sert tutumu ile şu anlaşmaya varıldı:

Liderlerin imzalarından sonra Lüksemburg'da Burgaz-Dedeağaç boru hattı şirketi kurulacak. Bu şirketin yüzde 51 hissesi Rusya'nın Transneft, Gazpromneft ve Rosneft şirketlerine ait olacak. Bu şirketin yüzde 23,5'i Yunan petrol şirketleri Elpe ve Thraki şirketlerine ait olacak. Aynı zamanda Yunanistan hükümetinin payı yüzde 1 olacak. Bulgaristan hükümetinin payı da yüzde 24,5 olarak belirlendi.

Bu boru hattından Rus, Kazak ve Azerbaycan petrollerinin Batı pazarına ulaştırılması planlanıyor. Aslında Yunanistan'ın amacı AB içerisinde enerji konusunda stratejik konuma gelmek. Bu petrol boru hattı ve ticari gemileri ile AB ülkelerine petrol taşınması isteniyor. Türkiye'den yılsonuna kadar bağlanması planlanan doğalgaz boru hattı ile yapımı devam eden Yunanistan-İtalya doğalgaz hattı ile Azeri ve İran doğalgazını AB'ye ulaştırmayı hedefleniyor. Bu projeler içinde AB'den büyük yardımlar alındı.(3)

ABD ve AB, Rusya'nın Doğalgaz Tekelciliğine Kırmak İstiyor

Geçtiğimiz kış aylarında Rusya'nın Ukrayna ile aralarında yaşadığı gerginlikten dolayı 3/4'ü Ukrayna'dan geçen doğalgaz hatlarının vanalarının kapanması sonucunda Avrupa'da büyük bir doğalgaz krizi ortaya çıktı. Putin bütün riskleri alarak yaptığı bu hamleyle gücünün farkına varmış oldu. Diğer yandan Amerika ve Avrupalı devletlerde Rusya'nın gücünü öğrenmiş oldu. ABD ve Avrupalı devletler bir sonraki bütün hamlelerini Moskova'ya göre atmaya başlattı. AB, Rusya'nın tek doğalgaz tedarikçisi olmasını engellemek için ABD ile birlikte 'Satranç Tahtası'nda Nabucco Projesini öne sürdüler.

Nabucco Projesi Nedir?

İlk olarak ülkemizin doğalgaz dağıtıcısı BOTAŞ'ın resmi sitesinde Nabucco Projesi için;

“Ortadoğu ve Hazar Bölgesi doğal gaz rezervlerini Avrupa pazarlarına bağlamayı öngören Türkiye-Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya Doğal Gaz Boru Hattı (Nabucco) ile ilk etapta güzergah üzerindeki ülkelerin gaz ihtiyacının karşılanması, takip eden yıllarda ise Avusturya'nın Avrupa'da önemli bir doğal gaz dağıtım noktası olma özelliğinden de faydalanılarak diğer ülkelerin gaz taleplerindeki gelişmelere göre Batı Avrupa'ya ulaşılması amaçlanmaktadır. Yaklaşık uzunluğunun 3.300 km, kapasitesinin ise 25,5-31 milyar m3/yıl olması, 2012 yılında ilk kapasite ile devreye alınması planlanmaktadır.” (4) diye bahsediliyor.

Aslında Nabucco, Türkiye'den AB ülkelerine doğalgaz taşımak amacıyla yapılması düşünülen uzun geçişli bir boru hattı taşımacılığı projesidir. Avrupa'nın en büyük doğalgaz tedarikçisi konumundaki Rusya'dan yapılan sevkiyata alternatif olması amacıyla daha çok ABD ve AB tarafından desteklenmektedir.

Boru hattı güzergâhının planlanan yaklaşık uzunluğu şu şekildedir :

Toplam Nabucco Boru Hattı Uzunluğu (Besleme Hatları Hariç): 2.841 km

Toplam Nabucco Boru Hattı Uzunluğu (Besleme Hatları Dâhil): 3.282 km

Mevcut şartlara bakıldığında, Azerbaycan Şah Deniz, Türkmenistan ve diğer Trans-Hazar kaynakları ile İran gazının taşınması öngörülmektedir. Uzun vadede Irak ve Suriye üzerinden Mısır gaz kaynağı başta olmak üzere, diğer çevreleyen kaynaklardan da gaz taşınması planlanmaktadır

Proje çalışmaları Şubat 2002'de BOTAŞ'ın girişimi ve Bulgargaz (Bulgaristan), Transgaz (Romanya) ve OMV Erdgas (Avusturya-Şimdiki OMV Gas) şirketleri ile yaptığı görüşmeler sonucunda oluşturulan çalışma grubu ile başlatılmıştır.

Nabucco hattının yapımı ile ilgili olarak finansman modelinin geliştirilmesi, yatırımcılar için uygun teşviklerin araştırılması, pazarlama faaliyetlerinin koordinasyonu ve muhtemel tedarikçiler ile kontrat müzakerelerinin gerçekleştirilmesi işlerinin tek bir elden yürütülmesi amacı ile ilgili 5 şirket tarafından merkezi Viyana'da “Nabucco Company Study Pipeline GmbH ” şirketi kurulmuştur. 2004 yılında ortaklarca Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır. Ortaklık Anlaşmasının imzalanması ile projede mühendislik, inşaat, finansman tedariki gibi konularda daha geniş iş kapsamı tarifi yapılmıştır. Ancak proje geliştirme sürecinde geline aşama göz önünde bulundurularak, projenin finansmanını sağlayıp yatırımlarını gerçekleştirmesi amacı ile 2005 yılında şirketin Nabucco Gas Pipeline International Şirketine (NIC) dönüşümü kabul edilmiştir. Bununla birlikte, her bir transit ülkede de Nabucco Yerel Şirketleri (NNC) kurulacaktır. NNC boru hattının geliştirilmesi, yapımı, işletimi ile bakımı ve idamesinden sorumlu olacaktır. Hâlihazırda Romanya, Macaristan ve Avusturya'da NNC kurulumları tamamlanmış olup, Türkiye ve Bulgaristan'da NNC kurulumlarına dair yasal girişimler sürdürülmektedir.

26 Haziran 2006 tarihinde Viyana'da proje ülkeleri yetkili bakanları tarafından Avrupa Komisyonu Enerji Komiseri ile birlikte Nabucco Doğalgaz Boru Hattı Projesi'ne dair “Bakanlar Beyanatı” (Ministerial Statement) imzalanmıştır.

Türkiye'den başlayacak olan 3,300 km'lik bir boru hattının inşasına 2010'da başlanacağı duyurulmuştur. Proje 2002 yılında BOTAŞ (Türkiye) tarafından başlatılmıştır. Türkiye'den çıktıktan sonra terminal ülke Avusturya'ya kadar sırasıyla Bulgaristan, Romanya ve Macaristan'dan geçecek boru hattı ortakları eşit hisse ile BOTAŞ (Türkiye), Bulgargaz (Bulgaristan), Transgaz (Romanya), MOL (Macaristan), OMV (Avusturya ve RWE (Almanya)'dir. 2020 yılında 31 milyar metreküp doğalgaz taşıyacağı varsayılan hat, aynı zamanda AB'nin Trans-Avrupa Enerji Hattı'nın bir parçası olarak öngörülmekte olup, fizibilite ve mühendislik çalışmaları için AB fonlarından da faydalanılmıştır. İlk hesaplara göre toplam maliyet 4,6 milyar Euro'dur.

Hat Erzurum'da Türkiye-İran Doğalgaz Hattı ile birleşerek, yine yapımı düşünülen Trans-Kafkas Gaz Hattı ile bağlanacaktır. Bu özellikleriyle hat, hem Orta Asya'yı, hem de Orta Doğu'yu gaz hatları olarak bağlayacak ve batı ucunda Avusturya'nın temel doğal gaz taşıyıcısı hattı olan Baumgarten an der March Hattı ile birleşecektir.

Projenin tamamlanması için Nabucco Gas Pipeline International GmbH adlı firma 2004 yılında Viyana'da kurulmuştur. Yüzde 20'şer ortaklıkla beş firma şunlardır:

- > OMV (Avusturya)
- > OL (Macaristan)
- > Transgaz (Romanya)
- > Bulgargaz (Bulgaristan)
- > BOTAŞ (Türkiye)
- > RWE (Almanya) 6.Ortak olarak 5 Şubat 2008 de projeye katılım anlaşmasını Viyana'da imzalayarak dahil olmuştur.

Hatta ayrıca Fransız Gaz de France, Total, ve Alman E.ON Ruhrgas, RWE firmaları da, ortak olmak istediklerini açıklamıştır. Projenin durumuna göre Rus Gazprom'un da ileride katılımının söz konusu olduğu bildirilmiştir.

Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy yönetiminin Türkiye'ye olan tutumunu cezalandırmak amacıyla Türkiye'nin Nabucco Projesinde Fransa'yı şiddetle dışlaması sonucu, Fransa, Romanya aracılığı ile dolaylı olarak projeye ucundan kıyısından da olsa dahil olmuştur.(5)

NABUCCO Projesi'nin mühendisliğini İngilizler yapacak

ABD'nin ve AB'nin büyük destek verdiği Nabucco Projesi'ne İngilizler de ilgisiz kalmayarak en azından bu projenin inşasını üstlendi. Milliyet Gazetesi'nin 21 Ocak 2008 Tarihli haberinde duyurduğu üzere, Nabucco Projesini İngiliz Penspen Grubu yapacak;

Türkiye-Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya Doğal Gaz Boru Hattı (NABUCCO) Projesinde, İngiliz Penspen Grubunun, boru hattı projesinin, tüm teknik detay, mühendislik ve tasarım çalışmalarının koordinasyonundan sorumlu firma olarak tayin edildiğini bildirdi.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) Genel Müdürü Hüseyin Saltuk Düzyol imzasıyla yapılan yazılı açıklamaya göre, BOTAŞ'ın da ortağı bulunduğu Nabucco Projesinde önemli bir aşamaya gelindi, Ocak 2008 itibariyle mühendislik çalışmalarına resmen başlandı.

Bu kapsamda İngiliz firması olan PENSPEN, temel mühendislik tasarımının yapımı ile 5 ülkede milli şirketler tarafından yapılacak diğer mühendislik işleriyle kamulaştırma etüt ve çevre çalışmalarını da kapsayan inşaat öncesi çalışmaların koordinasyonu için 'Genel Mühendis' olarak tayin edildi.

Her ülkenin detaylı çalışmalarını gerçekleştirecek yerel mühendisler de kısa süre içinde seçilerek işe başlayacak.

Genel mühendislik firmasının tayiniyle proje için önemli bir kilometre taşının gerçekleştirildiği ve mühendislik tasarım çalışmalarına başlandığı ifade edilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"İngiliz PENSPEN Grubu, tüm Avrupa kapsamında çıkılarak gerçekleştirilen ihale prosedürü sonucunda mühendislik görevine atandı.

Ortalama ihale bedeli yaklaşık 9 milyon avroluk bir meblağı kapsıyor.

Boru hattı projesinin, tüm teknik detay, mühendislik, tasarım çalışmalarının koordinasyonundan söz konusu genel mühendislik firması sorumlu olacaktır. Her ülkenin detaylı mühendislik tasarım çalışmalarını yapacak yerel mühendislik şirketlerinin seçim süreci genel mühendislik firmasının

katkılarıyla devam edecek olup, yılın ilk yarısı içinde 5 ülkede 5 ayrı firmayla sözleşme imzalanması planlanmıştır. Bu çalışmalar, ilgili kurumlardan alınacak resmi izin ve onayların, boru hattı sistemi yapımında kullanılacak ekipmanın miktarı ve teknik şartnamelerinin temelini oluşturacak.

Ayrıca Genel mühendislik firmasının yapacağı çalışma, finans kuruluşlarının başından itibaren katılım göstereceği çevre ve sosyal etki değerlendirme çalışmalarının önemli bir bölümünü de oluşturmuş olacaktır. Genel Müdürlük firması, Ocak ayı içinde çalışmaya başlayacaktır. Yılsonuna kadar da temel mühendislik çalışmalarının tamamlanması gerekmektedir." Açıklamada, her ortak ülkenin Milli Nabucco Şirketinin, bulunduğu ülkede yapılan mühendislik, kamulaştırma ve çevresel etki değerlendirme çalışmalarını koordine edeceği belirtildi. (21 Ocak 2008 / Milliyet Gazetesi)(6)

Rusya'nın NABUCCO Projesine Satranç Tahtasındaki Karşı Hamlesi; Güney AKIM Projesi

Rusya, Nabucco Projesine alternatif olarak BTC(Bakû-Tiflis-Ceyhan) karşı Türkiye ile yaptığı Mavi Akım hattından Nabucco Projesine alternatif Güney Akım Projesini ortaya sürdü. Avrupa'ya doğalgaz dağıtımında elini güçsüzleştirecek bütün projelere ve girişimlere karşı Putin Rusya'sı hemen her defasında önemini aldı. BTC'ye karşı Mavi Akım'ı Satranç tahtasına süren Rusya, aynı hamle üzerinden Nabucco Projesini ve Türkiye'yi bypass ederek, Türkiye'nin Enerji Koridoru olma iddialarını da zayıflatarak elini güçlü tutmaya devam etti. Güney Akımıyla tabiri caizse Rusya 'tek taşla iki kuş' vurdu. Hem Türkiye hem de Turuncu Devrimden(7) sonra Batı yanlısı politikalar izleyen Ukrayna'yı bypass ederek kendisine sorun çıkaran Ukrayna'yı da devre dışı bırakmış oldu. Rusya'nın bu hamlesi üzerine geçen yıl NTV-MSNBC Türkiye şu haberle duyurmuştu;

Türkiye'nin enerji koridoru iddiası zayıflıyor

Baltık denizinin altından Almanya'ya ulaşacak olan ve 2010 yılında devreye girecek Kuzey Akım hattıyla Ukrayna'yı bypass etmeye hazırlanan Rusya, Güney Akım'la da Türkiye'yi devre dışı bırakacak.

Rus Gazprom ve İtalyan ENI şirketleri, "Güney Akım" adı verilen projeye ilişkin memoranduma imza attı. Geçen ay, enerji kaynaklarını Bakû-Tiflis-Ceyhan (BTC) hattı yerine Rusya üzerinden Avrupa pazarına ulaştırmak için Kazakistan ve Türkmenistan'ı ikna eden Moskova, Güney Akım projesiyle kendi doğalgazının yanı sıra bu ülkelerin kaynaklarını da Avrupa'ya doğrudan ulaştırmayı hedefliyor.

Rusya'nın Karadeniz kıyısındaki, Mavi Akım hattının da başlangıç noktası olan Beregovaya terminalinden başlayacak Güney Akım, 900 kilometrelik boru hattıyla, Karadeniz'in altından Bulgaristan'a ulaşacak.

Boru hattı burada iki kola ayrılacak. Hattın bir kolu Arnavutluk üzerinden İtalya'ya uzanacak, diğer kolu ise Romanya ve Macaristan üzerinden Doğu ve Orta Avrupa'yı besleyecek.

Rusya hem kuzey hem de güneyden en önemli pazarı olan Avrupa'ya, son yıllarda Ukrayna ve Belarus'la yaşadığı transit ülke (Putin'in deyimiyle parazit ülke) sorunlarıyla uğraşmadan enerji kaynaklarını sevk edebilecek.

10 milyar Euro'ya mâl olacak ve yılda 30 milyar metreküp doğalgazın sevk edileceği hat, AB'nin önümüzdeki dönemde artacak doğalgaz ihtiyacının önemli bir bölümünü de karşılamış olacak.

İtalya Ekonomik Kalkınma Bakanı Pierluigi Bersani, cumartesi günü Roma'da yapılan törende, İtalya ile Rusya arasındaki stratejik ortaklığın bir göstergesi olan anlaşmanın, Avrupa'nın enerji güvenliğini artırmayı hedeflediğini söyledi.

Ancak Rus doğalgazını Karadeniz'in altından Türkiye'ye ulaştıran Mavi Akım'ın ardından, Karadeniz'in altından geçecek olan bu ikinci hat, Türkiye'nin AB için 'güvenli enerji koridoru' olma iddiasını zayıflattı.

Gazprom'un sözcüsü Sergei Kupriyanov, Rus doğalgazını Türkiye üzerinden İsrail'e ulaştıracak proje üzerinde Ankara ile çalışmaları sürdürdüklerini belirtti. Ancak, Rus doğalgazını Mavi Akım üzerinden Güney ve Doğu Avrupa'ya sevk etme seçeneğinin hala geçerli olup olmadığı konusunda açıklama yapmaktan kaçındı.

Nabucco Projesi de Zorda

Hiç şüphesiz, Rus gazının Mavi Akım üzerinden Güney ve Doğu Avrupa'ya sevkiyatı Güney Akım projesiyle birlikte artık güçlü bir olasılık değil. Hazar ve Ortadoğu doğalgazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya sevk etmesi öngörülen 6,2 milyar dolarlık Nabucco projesi de Rusya'nın Kazakistan ve Türkmenistan'la yaptığı anlaşmaların ardından Güney Akım projesinin de daha da somutlaşmasıyla zora girdi.

Güney Akım projesi, Türkiye'nin, AB için güvenli enerji koridoru olma iddiasında, Rus doğalgazını önemli bir koz olmaktan çıkardı. Ukrayna ile yaşadığı sorunların ardından Türkiye üzerinden geçecek boru hatlarını tercih edeceği düşünülen Rusya, hiçbir transit ülke kullanmadan boru hatlarıyla AB'ye doğrudan bağlanmayı tercih etti.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 24 Haziran Pazar günü de Balkan ülkelerinin liderleriyle Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'deki enerji zirvesinde bir araya geldi. Arnavutluk, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Bosna, Makedonya, Sırbistan, Slovenya ve Karadağ liderleriyle görüşen Putin, Balkanların Avrupa'nın enerji sunum güvenliğindeki rolüne dikkat çekti.

Putin, Rus şirketlerinin Balkanlarda ortak enerji yatırımları ve yeraltında doğalgaz depolama tesislerinin yapılması konusunda istekli olduğunu da ilettiler. Vladimir Putin, son hamleleriyle, başta ABD olmak üzere bazı ülkelerin çabalarına rağmen, ülkesinin elindeki enerji kozunun zayıflamasına izin vermeyeceğini ve Rusya'nın bölgenin enerji alanındaki en güçlü oyuncusu olmayı sürdüreceğini gösterdi.

Dünyada bilinen doğalgaz rezervlerinin % 26,7'sine sahip olan Rusya toplam doğalgaz üretiminin de % 21,6'sını gerçekleştiriyor. Rusya, petrol üretiminde de Suudi Arabistan'ın ardından 2. sırada geliyor.

Zengin enerji kaynakları bulunmayan Türkiye'nin ise elindeki diğer kozları yitirmeden harekete geçerek, enerji koridoru olma iddiasına ilişkin projeleri somutlaştırması gerekiyor. (NTV-MSNBC 26 Haziran 2007)(8)

Avrupa'da Doğalgaz Pazarında Pay almak isteyen Avrupalı Devletler Türkiye'ye geliyor

Nabucco Projesi'nin bir şekilde Rusya tarafından bypass edilmesi üzerine Avrupalı devletlerden, Avrupa'daki Doğalgaz pazarının satışında söz sahibi olabilmek için Ortadoğu ve Avrasya doğalgazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya getirmek için Türkiye'nin kapısını çalıyor. Son olarak AB'ye üye olmayan İsviçre Trans-Adriyatik boru hattı projesiyle Türkiye'nin kapısını çaldı. Türkiye'nin yeşil ışık yaktığı bu proje İran gazını Türkiye üzerinden Arnavutluk'a, oradan da İsviçre'ye ulaştırılmayı planlanıyor.(9)

Türkiye Doğalgaz Politikasını Değiştirmeli

Türkiye 'enerji koridoru' olma politikasını her seferinde başarısızlığa uğrattı. Rusya'nın tekelliliğini kırmak isteyen Avrupa'nın çanağı olan Türkiye, girdiği projelerden başarısız sonuçlar alınca bu projelerin maliyetlerini yine halka yükledi. BTC ile Türkiye'yi cezalandıran Rusya'nın, AKP Hükümeti ile yaptığı anlaşmayla Rus gazını en pahalı sattığı ülke olduk. Tabii ki bu fatura haliyle halka kesildi. Türk halkı başarısız politikalar yüzünden doğalgazı pahalı alıyor. Bir de üstüne kış aylarında gelen

doğalgaz kesilmesi sonucu, doğalgazsız kalan halk kış aylarında zor durumda bırakılıyor.

Türkiye bundan sonraki doğalgaz projelerinde Moskova'dan yediği tokatlardan ders çıkarıp, AB doğalgaz pazarına 'enerji koridoru' olma politikasına ya son verecek ya da ayağı yere daha sağlam basan bir politika izleyecek. Ancak AKP Hükümetinin Türkiye pazarında doğalgazı yandaşları için bir rant alana çevirdiğini düşündüğümüzde -bu konuyu da bir başka yazımızda daha geniş bir şekilde ele alacağız- teslimiyetçi ABD ve AB güdümünde bir enerji politika izleyeceği aşikar. Önce Boğazları doğalgazda önemi kaybeden Türkiye, daha sonra ölü doğan projelerle iddiasını da yitirmektedir. Eğer AKP Hükümeti veya diğer hükümetler bu başarısızlıklardan ders çıkarmazsa Türkiye 'Dünya Satranç Tahtasında' hep kaybeden taraf olacaktır. Türkiye doğalgazda AB'nin enerji koridoru olma yerine doğalgaz pazarında %20 Rusya'yla birlikte ortak olmalı ve yapacağı her hamlede Moskova faktörünü göz önünde bulundurmalıdır. Yoksa ölü doğacak her proje halkımızın sırtına katmerli bir şekilde yüklenecek yükten başka hiçbir şey olmayacaktır.

DİPNOTLAR

- 1- 'Mavi Akım vanası resmen açıldı' başlıklı haber için 17 Kasım 2005 tarihli BCC bkz.
- 2- 'Mavi Akım vanası resmen açıldı' başlıklı haber için 17 Kasım 2005 tarihli BCC bkz.
- 3- 'Burgaz-Dedeagaç Boru hattı' haberi için 15.03.2007 tarihli İhlâs Haber Ajansı bkz.
- 4- 'Nabucco Projesi' hakkında daha geniş bildi için BOTAŞ resmi sitesi olan www.botas.gov.tr [3] bkz.
- 5- 'Nabucco Projesi' hakkında bilgi için wikipedia bkz.
- 6- 'NABUCCO Projesi'nin mühendisliğini İngilizler yapacak' başlıklı haber için 21 Ocak 2008 tarihli Milliyet Gazetesine bkz
- 7- 'Turuncu Devrim' hakkında daha detaylı bilgi için nationalgeographic ve wikipedia bkz.
- 8- 'Türkiye'nin enerji koridoru iddiası zayıflıyor' başlıklı haber için 26 Haziran 2006 tarihli NTV-MSNBC bkz
- 9- 'İran gazı Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınacak' başlıklı haber için 14 Şubat 2008 tarihli NTV-MSNBC bkz.

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [E-Dergi Yazıları](#) [4]
- [Dış Siyasa](#) [5]
- [İç Siyasa](#) [6]

Kaynak URL (19/05/2024 - 10:27 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/avrasya-dogalgaz-savaslari-ve-turkiye-2>

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

Page 7 of 8

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/bilgin-turk>
- [2] <https://politikadergisi.com/makale/avrasya-dogalgaz-savaslari-ve-turkiye-1>
- [3] <http://www.botas.gov.tr>
- [4] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/e-dergi-yazilari>
- [5] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>
- [6] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>